

Hañhi tekee menneestä elävää

Hanna Hirvonen puhuu leveesti. Hän myös nauuraa samalla tavalla – hersyvästi. Savokarjalainen liudennus livahtaa kieleen aika ajoin. Yritystoimintaansa tämä eläväinen nainen ei liudentele.

Pikkukylän tytön yrityksen nimi – Hañhi Design – näyttää jo valmiiksi kansainväliseltä. Se ei johdu design-sanasta, jota viljellään suomenkielessä jo melkein suomalaisperäisenä. Hanhi-sanan ñ tuo mieleen ihan jotain muuta kuin itäsuomalaisen pienen kaivoskaupungin. Se on kuitenkin lähtöisin Hirvosen isän suusta, kun tämä Höytiäisen rannalla tyttärensä kanssa kalaretkelle valmistautuessaan huomauttaa yli lentävistä linnuista; hañhia.

Hanna Hirvonen on kotoisin Outokummusta. Sieltä hän sanoo saaneensa juurensa ja ideansa. Yläasteen käytyään nuori nainen lähti maailmalle asumaan ”ympäri ämpäri”; ensin käsi- ja taideteolliseen Joensuuun, Taidelukioon Savonlinnaan, Yhdysvaltoihin aupairiksi, lukemaan psykologiaa Korpilahdelle, Helsinkiin aamiaistarjoilijaksi ja kouluavustajaksi... Koukuttuaan Helsingissä hän päätyi Rovaniemelle opiskelemaan tekstiilialaa. Opinnäytetyötään varten Hanna kaiveli mieltään.

– Mietin aihetta, joka olisi lähellä minua. Ou-

tokumpu ja lapsuudessani kuulemani tarinat kaivoshistoriasta olivat inspiroivia ihmiselle, joka on kiinnostunut kuvittamisesta. Ja siitä se löytyi. Päätin ryhtyä tutkimaan, miten paikallishistoriaa voisi hyödyntää muotoilussa.

Avainsana on tarina

Kun ydin löytyy, sen ympärille kasvaa itse tarina, joka parhaimmillaan alkaa elää omaa elämäänsä. Niin kävi Hannalle. Pro gradusta kasvoi Outokummun kaivosmuseolle tehtäväksi laudatur-projektiksi. Hanna loi kaivosmuseolle valikoiman painokankaita, joista syntyi t-paitamallistoja, kasseja, reppuja ja ”kaikennäköistä”. Homma pursui edelleen; syntyi liikeidea.

– Perustin Hañhi Design –toiminimen syksyllä 2008. Kaivosaiheiden rinnalle on sittemmin tullut kaikenlaista muutakin; Tikka Tirehtöörejä, sirkusheppoja, trapetsiinoja... Ne olivat eläneet matkalla mukana kaiken aikaa. Yrityksessä ne ovat nyt päässeet esille. Niistä kehittelen uutta tuoterepertuaaria.

Kaivoshistoria sinänsä on tuottanut laajan kirjon kankaita, joissa komeilevat kaivoksen työmiehet,

Hañhi Designin Hanna Hirvosen liike-idea kantaa ja lentää. Hanna sanoo kuitenkin tunteneensa aika ajoin voimattomuutta kaiken sen edessä, mitä aloittavan yrittäjän pitäisi tietää ja hallita.

– Siinä rinnalla pitäisi pystyä myös kehittämään yritysideoitaan. Niistähän se palkka tulee.

soittokunta, puhallinorkesteri vuodelta 1914, Outokummun malmiokartat, soppamuijat, luistelijat, hevoset, kiviaiheet... Hanna Hirvonen pulppuaa kuva-aiheita. Näyttää kuin hän innostuisi tyttömäisesti hyppimään tasajalkaa kertoessaan arkistoista.

– Kaivosmuseon arkisto oli minulle sellainen Aarrekkammio. Se on täynnä valokuvia, haastatteluja 1900-luvun alusta, tarinoita kaivosmiesten arjesta, kaikesta siitä, mitä on ollut. Sitä voi ajatella glamourilla. Tuollaisista juurista voi olla ylpeä!

Hañhi Designin avainsana on 'tarinat'. Koska ne ovat aitoja, yrityksenkin idea toimii ilman päälle liimattuja ja väkisin kuvitettuja manööverejä; "ilman kumimaailmaa", kuten Hanna Hirvonen asian ilmaisee.

Kaivostoiminta loppui Outokummussa 1989. Hanna oli tuolloin 11-vuotias. Hän myöntää, että hänen on vanhempia ikäpolvia helpompi nähdä kuollessa elinkeinossa uuden itu. Vanhemmille sukupolville kaivos edustaa arkea, leipää, raskasta raatamista ja menetettyä elinkeinoa, pettymystä.

– Oma sukupolveni näkee asiat jo eritavalla. Olemme päässeet kasvamaan omaan elämään ilman kaivosta. Siksi pystymme näkemään sen mahdollisuudet nyt kulttuurissa ja matkailussa. Matkailukaan ei ole mitään ilman sisältöä ja sen sisällön siihen tuo luova kulttuuri.

Leader maaseutuyrittäjätuenä

Joensuun seudun Leader -yhdistyksen toiminnanjohtaja **Antero Lehikoinen** kuvaa Hannaa maaseudun kehittämisen kannalta unelmaksi.

– Maaseudulla kasvanut ihminen käy hake-massa oppia muualta, palaa kotiseudulleen takaisin ja perustaa sinne yrityksen, sehän on ihanteellista. Maaseudun yritystoiminta perustuu perinteisesti maaseutuosaamiseen. Tämä perinteinen yrittäjyys on ylläpitävää, mutta sen varassa ei välttämättä pystytä kasvamaan. Tässä tapauksessa mukana on tullut vähän toisenlaista osaamista ja siihen perustuvaa luovaa yrittäjyyttä, Lehikoinen innostuu.

Leader-ohjelman kautta Hanna on saanut yritykseensä tukea kone- ja laitehankintoihin. Apua on tullut myös rahoitusviidakossa selviytymiseen.

Hanna sanoo tunteneensa aika ajoin voimattomuutta kaiken sen edessä, mitä aloittavan yrittäjän pitäisi pystyä kaivamaan esiin ja hallitsemaan. Val-tavan tietomäärän omaksumisen rinnalla yrittäjän pitäisi pystyä myös kehittämään yritysideoitaan – niistähän hän palkkansa saa.

– Eikä siitä viidakosta eroon päästä, päinvas-toin. Kaikki tietävät kyllä, mitä pitäisi tehdä. Mitään ei vain ole tehty, joten väliin on tullut tällainen ammattikunta, mitä meikäläinen edustaa. Me olemme siinä byrokratian ja yrittäjän välissä hoitamassa paperisotaa. Leader-toiminnan merkitys on tätä kaut-ta paljon laajempi kuin se pelkkä rahallinen tuki, Lehikoinen sanoo.

Byrokraatiakin taipuu taiteeksi

Kun byrokraatiasta on puhuttu kotva, Hanna intou-tuu visioimaan, miten hänenkin läpikälaamista asiakirjoista voisi luoda kangasprinttejä. Onhan by-rokraatiasta luotu näyttämötaidettakin!

Leader-johtaja Lehikoinen näkee Outokummus-sa mahdollisuuden Suomen Santa Feksi. Pikkukau-pungin kaivoskulttuuri on tuottanut jo aktiivista toi-mintaa näytelmäkerhoineen, kuvataideryhmineen, käsityöläisineen, kirjailijoineen...

Lopulta nousee vastaan kysymys, miten tämä kaikki sopii Mannersuomen maaseutuohjelmaan. Hyvin ja huonosti vastaa Lehikoinen.

– Huonosti sikäli, että rahoitusinstrumentit ovat jäykkiä. Lähes kaikki pitää tietää etukäteen, ja jos jotain joutuu muuttamaan, se tietää hirveää paperisotaa. Tämä taas on huono yhtälö, kun ky-seessä on luovat ihmiset ideoineen ja ajatuksineen, jotka vaihtuvat alati ja yrityksen toteutus muuttuu sitä mukaa. Mutta kaikesta selvittää kyllä paperiso-dalla.

– Hyvin ohjelma sopii siksi, että leader-ryh-mien tehtävä on kulkea yrittäjän rinnalla koko ajan ja antaa neuvoja mahdollisimman paljon. Että yri-täjän rinnalla on joku, joka tukee, auttaa, ymmärtää ja hyväksyy yrittäjän ajatukset, sen merkitys on suu-ri ja kriittinen.

Hañhi Designin omistajan ilmeestä näkee, että Antero Lehikoinen puhuu myös hänen suullaan.

Pieniä Ihmeitä -tapahtuman järjestäjät

Luova Suomi
Maaseutuverkosto
KOKO / Luovien alojen verkosto
Kulttuuriteemaryhmä